

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä. 30.5.2021

Hallintovaliokunta

Senaatti-kiinteistöjen lausunto HAV 01.06.2021

VNS 3/2021 vp

Senaatti-konsernin investointivaltuus 2022-2025

Senaatti-konsernin investointisuunnitelman mukaan asiakaslähtöinen investointitarve vuosille 2022-2025 on 700 milj. euroa. Investointiohjelma turvaviranomaisten toimitiloihin kasvattaa konsernin investointitason tavanomaista korkeammaksi. Noin kolme neljäsosaa rakentamisesta kohdistuu turvaviranomaisten toimitiloihin, keskeinen osa näistä investoinneista kohdistuu hankkeisiin, joissa poistetaan tai ennaltaehkäistään sisäolosuhdeongelmia. Em. investointitarpeiden lisäksi JTS-kaudella merkittäviä rahankäyttäjiä ovat mm. Valtioneuvoston korttelin hanke sekä HX-hävittäjähankeen vaatima rakentaminen.

Senaatin investointivaltuuden lisäksi keskeistä on, että toimitilainvestoinneista aiheutuvien lisävuokrien rahoitus on huomioitu virastojen rahoituksessa. Mikäli näin ei tehdä, joutuu virasto rahoittamaan kasvavat toimitilavuokrat muista toimintamenoistaan. Usealle virastolle toteutettavassa yhteisessä hankkeessa tulee kaikilla osapuolilla olla rahoitus varmistettuna samanaikaisesti. Hankkeiden ja niiden rahoituksen onnistumiseksi tulee jo varhaisessa vaiheessa läpikäydä toimitilahankkeiden perusteita ja rahoitustarpeita. Läpikäynnissä on tärkeää huomioida valtion eri toimijoiden tarpeet asiaan liittyen.

Virastojen tarvitsema lisämääräraha toimitilakustannusten nousuun tarvitaan, kun korjatut tai uudet tilat otetaan käyttöön. Lisäkustannuksiin sitoudutaan jo vuokrasopimuksen allekirjoitusvaiheessa, joka isoissa hankkeissa on 2-3 vuotta aikaisemmin ennen rakennuksen valmistumista ja vuokranmaksun alkamista.

Toimitilajohtamisen yhteistyö sisäministeriössä

Sisäministeriössä on lisätty toimitilajohtamisen asiantuntijuutta yhteistyössä Senaatin kanssa. Tehtävänä on koordinoida, ohjata ja yhdenmukaistaa toimintaa sekä varmistaa virastojen hanke-esitysten vertailtavuus. Lisäksi varmistetaan toimitilasioiden riittävä huomiointi virastojen talouden suunnittelussa. Uudistettu malli luo

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä. 30.5.2021

hyvät edellytykset sisäministeriön ja Senaatin yhteistyöhön. Suunnitelmallisuus edistää hankkeiden etenemistä.

Poliisin toimitilahankkeet

Poliisille on valmisteltu pitkän aikavälin tiekartta (noin 10 v) Poliisihallituksen ja Senaatin yhteistyönä. Tällä haetaan ennakoitavuutta ja suunnitelmallisuutta toimitilahankkeiden kokonaisuuteen. Suunnitelmaan on nostettu kaikkiaan 55 hanketta. Kaikki hankkeet eivät kohdistu valtion omistamiin kiinteistöihin. Poliisin tiloista noin 20 % on Poliisin suoraan markkinoilta vuokraamia tiloja.

Poliisin rakennuskanta on pääosin vuosilta 1960-1980 ja on peruskorjauksen tarpeessa sekä myös suurelta osin perusparannuksia vailla (tason nosto ja toiminnalliset muutostarpeet). Ikääntyneen ja tehokkaalla käytöllä olevat poliisitalot ovat herkkiä synnyttämään sisäilmaongelmia. Poliisin toiminta on hyvin paikkasidonnaista mm. putkatilat ja niiden vieminen väistötiloihin sisäilmaongelmien ilmetessä on työlästä ja kallista. Putkatilat joudutaan rakentamaan väistötiloihin ja ne maksavat saman veran kuin uuden talon putkatilat. Väistöt useampaan osoitteeseen tuovat myös toimintaan haasteita. Onkin tärkeää ennaltaehkäistä ja suunnitelmallisesti toteuttaa tarvittavat poliisitalohankkeet, ettei sisäilmaongelmiin tai väistöihin jouduttaisi.

Hallituksen linjauksena puoliväli- ja kehysriihessä poliisin toimitilamenoihin saatiin 14,7 M€ lisärahoitus, joka kohdistuu vuoden 2020 lisätalousarviossa erikseen mainittuihin elvytyshankkeisiin: Rovaniemen väistötilat, Vantaan poliisitalo, Kemlin virastotalo, Kuusamon poliisitalo, Kemijärven virastotalo, DNA laboratorio Vantaa, Salon virastotalo sekä Ivalon poliisitalo. Kehysrahoituksen ulkopuolelle kehyskaudelta jäi 8 hanketta, joiden lisävuokraan ei ole määrärahoja. Poliisin tiekartassa ja Senaatin investointisuunnitelmassa nämä hankkeet kehyskaudella ovat: Oulun poliisitalo, Ivalon poliisitalo, Poliisin tilaratkaisu Raaseporissa, Vantaan poliisin lentokentän tilat, Tampereen poliisitalo, Rovaniemen poliisitalo, Järvenpään poliisitalo sekä Kuopion poliisitalo. Näiden yhteenlaskettu lisämäärärahaatarve kehyskaudella on **15,0 M€/v.** Kiireisimpinä näistä on **Oulu** (yhteishanke Risen ja käräjäoikeuden kanssa), **Ivalo** (yhteishanke RVL:n kanssa, jossa rajavartiolaitokselle on rahoitus, mutta poliisin osalta rahoitus ei ole varmistunut) sekä **Järvenpään** poliisitalo, joissa vuokrasopimus tulisi allekirjoittaa 2021-2022 aikana. Ilman lisärahoitusta hankkeet on keskeytettävä, kunnes rahoitus on varmistettu.

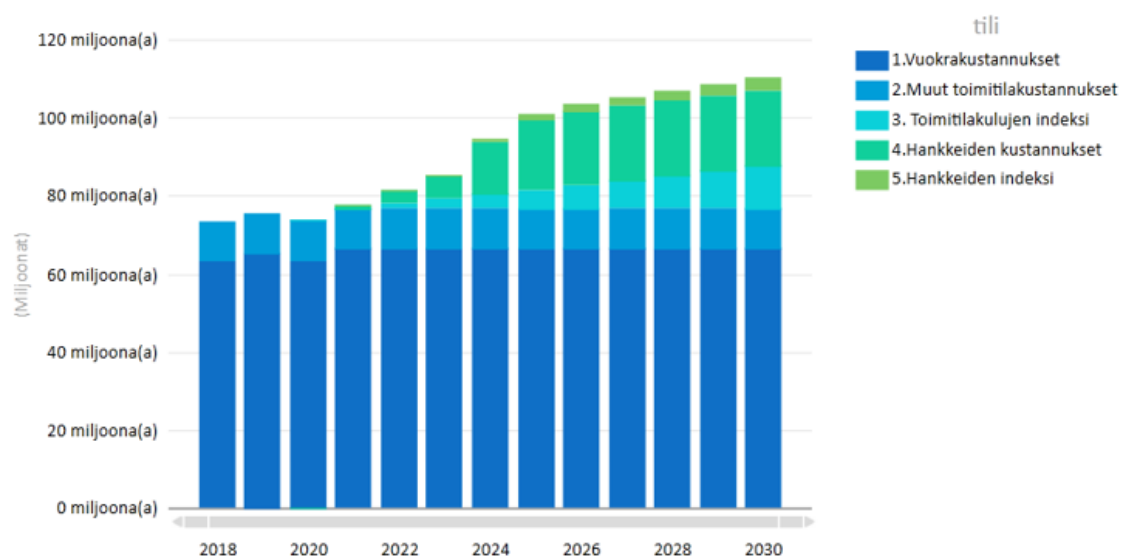
Poliisin toiminnan vaatimukset ovat muuttuneet, mm. autokalusto on monipuolisempaa eivätkä ne mahdu nykyisiin autonsäilytystiloihin, poliisien varustemäärä on kasvanut ja se vaatii suuremmat säilytystilat, turvallisuusvaatimukset ovat lisääntyneet ja ne aiheuttavat muutoksia sekä lisävaatimuksia rakentamiseen ja toimintaan. Esimerkiksi tällä hetkellä peruskorjataan putkatiloja nykymääräysten

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä. 30.5.2021

mukaisiksi. Uusi laki putkaitiloista on valmisteilla ja saattaa muuttaa vielä nyky määräksi.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu poliisin nykyiset vuokratkustannukset, muut toimitilakustannukset kuten siivous, toimitilojen indeksitarkistusten vaikutus vuokriin sekä suunniteltujen hankkeiden arvioitu vuokravaikutus aina vuoteen 2030 saakka

Kustannus, tekijä Vuosi ja tili

Huom. taulukossa on Poliisihallinnon tilat pl. Supo. Vuoden 2020 alussa toteutettiin 6 %:n vuokranalennus valtion omistamissa tiloissa. Vuoden 2021 alussa toteutetaan vuokrientaus, joka kasvattaa Poliisin vuokria 2,6 M€. Nämä molemmat ovat budjettineutraaleja eli toimintamenoja on muutettu vastaavasti. Tämä muutos ei siis lisää investointimahdollisuuksia poliisien kiinteistöihin, vaan se on täysin teknisluontoinen.

Rajavartiolaitoksen toimitilakustannukset

Rajavartiolaitokselle on yhteisesti valmisteltu kiinteistöihin kohdistuva investointiohjelma vuoteen 2025 asti. Toimitilahankkeita on listattu kaikkiaan noin 35 erillistä hanketta, jotka ulottuvat vuoden 2025 loppuun saakka ja niiden investointitarve on arviolta noin 115 milj. euroa. Rajavartiolaitoksen kokonaistilakustannuksista neljännes aiheutuu viraston itse markkinoilta vuokraamista tiloista ja viraston omistamista partiomajoista ja muista rakenteista.

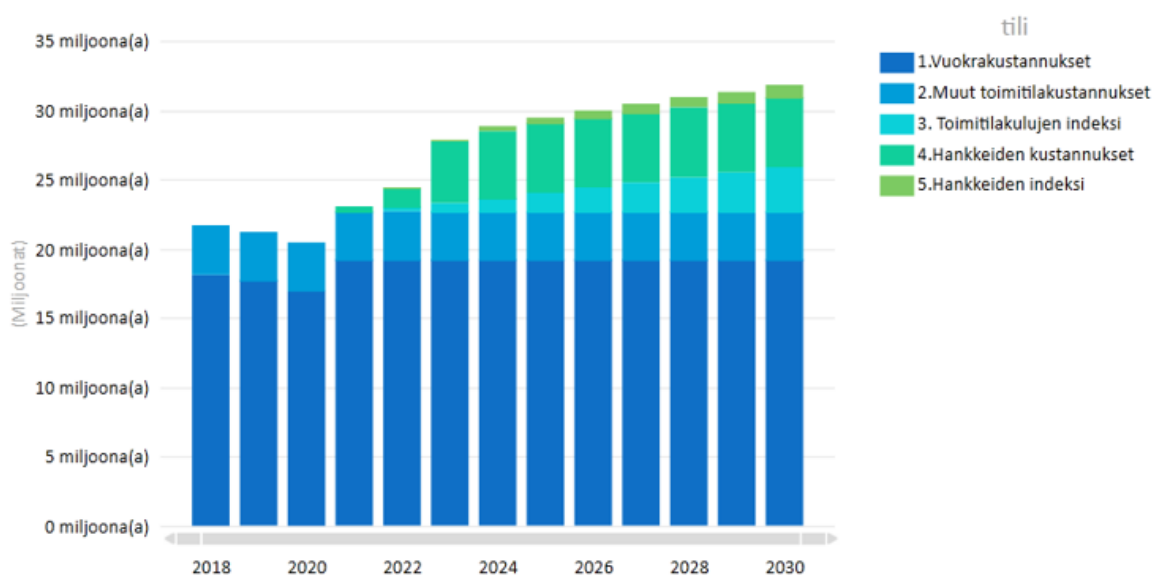
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä. 30.5.2021

Kehysriihessä Rajavartiolaitoksen toimitilamenoihin saatiin 3,7 M€, joka kohdistuu lisätalousarviossa vuosille 2021-2024 ja jotka koskevat elvytyshankkeita Ivalon, Onttolan ja Immolan kasarmialueille. Kehysrahoituksen ulkopuolelle jäi 8 hanketta, joiden lisävuokraan ei ole määrärahoja. Rajavartiolaitoksen ja Senaatin investointisuunnitelmassa tällaisia sisäilmaan liittyviä hankkeita kehyskaudella ovat: Turun lentue, Virpiniemen, Käkären, Hurpun ja Vallgrundin merivartioasemat, Jukajärven harjoitusalue sekä Sallan ja Nuijamaan rajavartioasema, joiden yhteenlaskettu lisämäärärahatarve vuokriin on **1,9 M€/v.** Edellä olevien hankkeiden vuokrasopimus tulisi allekirjoittaa vuoden 2021-2022 aikana. Ilman lisärahoitusta hankkeet on keskeytettävä, kunnes rahoitus on varmistettu.

Rajavartiolaitoksen toiminnan tiloilta edellyttämät vaatimukset ovat muuttuneet mm. ajoneuvokaluston muuttumisen ja valmiuden vaatimien materiaalin säilyttämisen vuoksi. Rajavartioston henkilöstön varustemäärät ovat lisääntyneet merkittävästi ja vaativat isommat säilytystilat, turvallisuusvaatimukset aiheuttavat muutoksia ja lisävaatimuksia rakentamiseen ja toimintaan. Tällä hetkellä peruskorjataan merkittävää määrää sisäolosuhdeongelmallisia rakennuksia, jotta käyttäjille voidaan taata terveelliset ja turvalliset toimitilat. Sisäilmakorjausten ohella tehostetaan tilankäyttöä ja otetaan huomioon muutostarpeet.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu Rajavartiolaitoksen nykyiset vuokratkustannukset, muut toimitilakustannukset kuten siivous, toimitilojen indeksitarkistusten vaikutus vuokriin sekä suunniteltujen hankkeiden arvioitu vuokravaikutus aina vuoteen 2030 saakka.

Kustannus, tekijä Vuosi ja tili

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä. 30.5.2021

Huom. vuoden 2020 alussa toteutettiin 6 %:n vuokranalennus valtion omistamissa tiloissa. Vuoden 2021 alussa toteutetaan vuokrientasaus, joka kasvattaa Rajavartiolaitoksen vuokria 1,9 M€. Nämä molemmat ovat budjettineutraaleja eli toimintamenoja on muutettu vastaavasti. Tämä muutos ei siis lisää investointimahdollisuuksia Rajavartiolaitoksen kiinteistöihin, vaan se on täysin teknisluontoinen.

Rajavartiolaitoksen ja Senaatin yhdessä tekemässä investointiohjelmassa on priorisoitu strategisesti ja toiminnallisesti tärkeimmät sekä terveyttä ja turvallisuutta vaativat tilaratkaisutarpeet. Edellä mainittujen hallituskaudelle kohdistuvien merkittävimpien hankkeiden lisävuokratarve on arviolta seuraava: 2022 0,3 milj. euroa; 2023 1,0 milj. euroa ja vuonna 2024 0,6 milj. euroa.

Yllä olevan taulukon lisäksi Rajavartiolaitoksella on turvallisuuden parantamiseen liittyviä tarpeita.

Rajavartiolaitoksen toimitilaverkostoa on supistettu voimakkaasti viimeisten kahden vuosikymmen aikana ja sen karsiminen ei ole enää mahdollista. Rajavartiolaitos tarvitsee nykyiset toimitilat, jotta se voi vastata kansallisen turvallisuuden vaativiin tehtäviin.

Muiden hallinnonalojen sisäolosuhdeperusteiset hankkeet

Turvallisuusviranomaisten lisäksi myös muilla hallinnonaloilla on merkittäviä sisäolosuhdeperusteisia hankkeita, joiden rahoituksen ratkaiseminen on keskeistä terveellisten työolosuhteiden turvaamiseksi. Tällaisia, kehysriihessä ilman lisärahoitusta jääneitä hankkeita ovat mm. Porin oikeustalo ja Vantaan oikeustalo. Rikosseuraamuslaitoksella tunnistettuja sisäilmakorjaustarpeita ovat Helsingin, Turun, Kestilän ja Vanajan vankilat.

Pidämme erittäin tärkeänä, että virastoille osoitetaan riittävä toimintamenojen rahoitus sekä Senaatille vastaavasti riittävä investointivaltuus, jotta em. välttämättömät sisäolosuhdeperusteiset investoinnit voidaan toteuttaa.

Helsinki 31.05.2021

Riitta Juutilainen

toimialajohtaja

Mikko Järvinen

toimialajohtaja

Mikko Ahola

talousjohtaja